

Vítáme vás při čtení dalšího čísla časopísku **Včelísek**.

Opět přinášíme různé úkoly i náměty pro aktivity nejen ve včelařských kroužcích.

Zlatá včela 2020

Kvapem se blíží oblastní kola soutěže Zlatá včela 2020. V dnešním čísle se budeme věnovat vybraných úlohám, které by nás mohly lépe připravit na soutěž.

Test včelařských znalostí

Nejdůležitější disciplínou je test včelařských znalostí. Procvičte si je během řešení následujících kvízových otázek.

1. Jakou barvou budou značeny matky v příštím roce?
 - a. bílou
 - b. modrou
 - c. žlutou
 - d. zelenou
 - e. červenou
2. O kolik dní déle se vyvíjí trubec než včelí matka?
 - a. o 8
 - b. o 6
 - c. o 4
3. Jak se nazývá pevný "obal" včely?
 - a. koroplazma
 - b. kutikula
 - c. kulakutka
4. Které z následujících onemocnění včel je bakteriálního původu?
 - a. mor včelího plodu
 - b. varroáza
 - c. tumidóza
 - d. nosematóza

5. Většina z nás jistě ví, že vynálezce medometu je Franz von Hruschka. Víte však, ve kterém roce ho poprvé představil veřejnosti?
 - a. 1850
 - b. 1865
 - c. 1895
 - d. 1915
6. Která z následujících rostlin **neroste** z "cibulek"?
 - a. sněženka
 - b. bledule
 - c. petrklíč
 - d. krokus
7. Jak se jmenuje zařízení, které je využíváno pro sběr rouskového pylu?
 - a. pylosběrka
 - b. pylostěrna
 - c. pylochyt
 - d. pylorohožka
8. Který z následujících úlů **není** nástavkový?
 - a. langstroth
 - b. budečák
 - c. warré
9. Včelařských období je v roce více než období ročních. Které ale mezi ně nepatří?
 - a. předjaří
 - b. podletí
 - c. předletí
10. Jak se jmenuje spolek, který organizuje soutěž Zlatá včela?
 - a. Český svaz ochránců přírody
 - b. Český svaz včelařů
 - c. Český svaz filatelistů

Včelařské pomůcky

Spojovačka

V tabulce máte v jednom sloupci uvedené včelařské nástroje a pomůcky, ve druhém sloupci pak jejich využití. Spojte je.

pylochyt		zamezení pohybu matky mezi nástavky
medomet		“sundávání” víček z medných buněk
mateří mřížka		odlepování rámků od nástavku
klíčka na matku		odběr rouskového pylu
odvíčkovací vidlička		vznik dýmu ke “zklidnění” včel
kuřák		získávání medu
rozpěrák		oddělení matky od okolí

Přesmyčky

Další včelařské nástroje a zařízení máte ukryté v přesmyčkách. Odhalte je.

1. KLUAK
2. UBKLKOO
3. LKTĚEŠ
4. RAVICUKE
5. ERÍMKNEZ
6. TRFRTOMAREEK
7. AČVICHYPLU PYOV

Poznávkačka

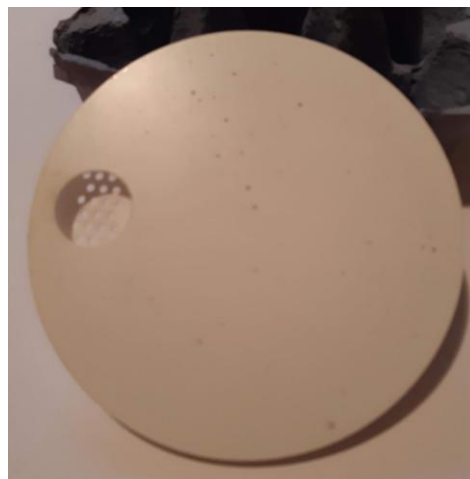
Poznáte nástroje na fotografiích?

1)

2)

3)

Botanika

Barva květů

Roztříděte si seznam rostlin do tabulky, která je třídí podle barvy jejich květů.

modrá fialová	bílá	žlutá	červená

Seznam:

kakost luční, dřín jarní, rmen rolní, pcháč oset,
hrušeň obecná, třezalka tečkovaná, vlašovičnick
větší, mák vlčí, blatouch bahenní, levandule
lékařská, slunečnice roční, ladoňka dvoulistá

Pomoc při řešení tohoto úkolu vám kromě vlastních
znalostí a internetu může knížka Václava
Švamberka: Včelí pastva.

Poznáte rostlinu na fotografii?

Práce s včelstvem

Jistý včelař si zaznamenával do deníku, co dělal při práci se včelami. V každé činnosti však udělal nějakou chybu. Odhalte jakou. Řekněte, jak by to měl případně dělat správně.

1. Šel jsem si prohlédnout včely v úle. Přišel jsem k úlu. Stál jsem čelem k česnu. Otevřel jsem úl. Vůbec jsem nechápal, proč dostávám tolik žihadel.
2. 25. května - včely jsem přeléčil fumigací
1. června - měl jsem první medobraní
3. Je 12. června 2019. Vytvářím oddělek. Mladou vylíhnutou matku jsem si označil modrou barvou.
4. Plánuji jít ke včelám. Oholil jsem se a pořádně navoněl. Včelám se to bude určitě líbit.
5. Chtěl jsem si vyzkoušet přelarování. Koupil jsem si přelarovací lžičku a umělé mateří misky. Otevřel jsem úl a hledal larvy. Vybral jsem si larvu, která byla hezky tlustá. Je vidět, že je dobře vykrmená a bude z ní super matka. Lžičkou jsem ji přenesl do umělé misky a dal chovného včelstva.
6. Pro ekologickou likvidaci roztoče varroa destructor jsem vyřízl dělníčí plod. Čím méně dělníčího plodu, tím méně roztočů.

Mikroskopování

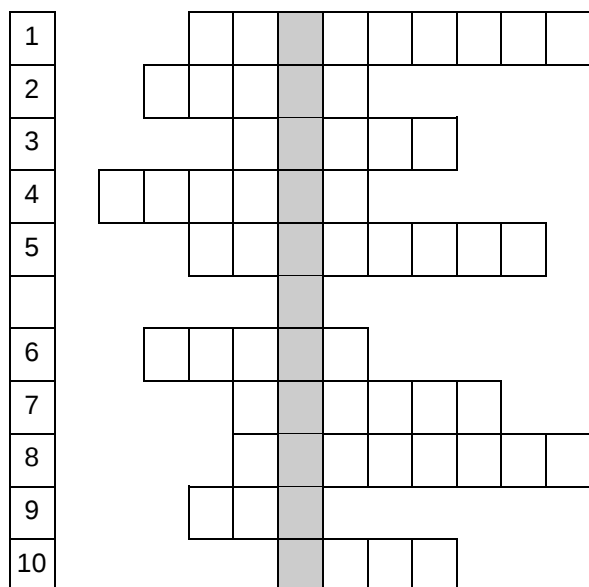
Poznáte, co je na fotkách, které byly udělány pomocí digitálního mikroskopu?

Jěé, Májó, pojď se podívat na toho krásně zbarveného VČELAŘE.

Doplňovačka

1. Vosková deska s šestiúhelníkovým reliéfem.
2. "Pravá ústa" včely
3. Největší včela v úle.
4. Nástroj, kterým se zvedají rámy.
5. Jiný název pro včelí matku.
6. Co se vylíhne z vajíčka včely?
7. Člověk, který chová včely.
8. Alkoholický nápoj z medu.
9. Zdroj bílkovin pro včelu.
10. Latinsky "včela"

Skrývačky

Ve skryvačkách naleznete pojmy, které souvisí se včelařením. Pojmy pak vysvětlíte.

1. Máme doma kocoura.
2. Dnes jsme měli smažený řízek.
3. V kabinetu zeměpisu byly položené mapy, letáky a atlasy.
4. Sto vos kroužilo kolem úlu.
5. Dal jsem mámě ledovou tříšť.

Náměty do přírody

V březnu již bývá tepleji a tak můžeme častěji chodit do přírody. Ukážeme si několik nápadů, co dělat v přírodě a využít k tomu mobilní telefon, nebo digitální fotoaparát.

Prohlížení rostlin

Hledáme různé rostliny, fotíme si je a hledáme jejich názvy. V průběhu roku nám může vzniknout řada fotek jedné rostliny. Uvidíme pak, jak se mění. Například strom bez listů, pak začne pučet, kvést, vyrostou na něm plody. Stále to však bude jediný strom. Naučíme se tak poznávat rostliny v různém stadiu ročního období.

"Chytání" včel na květech

Během vycházek můžeme hledat květy, které jsou opylovány včelami. Včely na květech pak můžeme fotit. Opět může vzniknout pěkná sada krásných fotografií.

Mapování "problematických" míst

Když narazíte v přírodě na nějakou skládku odpadu, můžete ji vyfotit a naplánovat nějaké řešení. Můžete například kontaktovat příslušné obecní úřady a zorganizovat akci typu "Uklidme Česko". Následně se můžete kochat tím, jak krásné je dané místo bez odpadků.

Vybraná řešení

Doplňovačka

1		M	E	Z	I	S	T	Ě	N	A
2	Č	E	S	L	O					
3			M	A	T	K	A			
4	K	L	E	Š	T	Ě				
5			K	R	Á	L	O	V	N	A
6		L	A	R	V	A				
7				V	Č	E	L	A	Ř	
8			M	E	D	O	V	I	N	A
9		P	Y	L						
10					A	P	I	S		

Test včelařských znalostí

Nejdůležitější disciplínou je test včelařských znalostí. Procvičte si je během řešení následujících kvízových otázek.

1. Jakou barvou budou značeny matky v příštím roce?
 - a. bílou
 - b. modrou
 - c. žlutou
 - d. zelenou
 - e. červenou
2. O kolik dní déle se vyvíjí trubec než včelí matka?
 - a. o 8
 - b. o 6
 - c. o 4
3. Jak se nazývá pevný "obal" včely?
 - a. koroplazma
 - b. kutikula
 - c. kulakutka

4. Které z následujících onemocnění včel je bakteriálního původu?
 - a. mor včeliho plodu
 - b. varroáza
 - c. tumidóza
 - d. nosematóza
5. Většina z nás jistě ví, že vynálezcem medometu je Franz von Hruschka. Víte však, ve kterém roce ho poprvé představil veřejnosti?
 - a. 1850
 - b. 1865
 - c. 1895
 - d. 1915
6. Která z následujících rostlin **neroste** z "cibulek"?
 - a. sněženka
 - b. bledule
 - c. petrklíč
 - d. krokus
7. Jak se jmenuje zařízení, které je využíváno pro sběr rouskového pylu?
 - a. pylosběrka
 - b. pylostěrna
 - c. pylochyt
 - d. pylorohožka
8. Který z následujících úlů **není** nástavkový?
 - a. langstroth
 - b. budečák
 - c. warré
9. Včelařských období je v roce více než období ročních. Které ale mezi ně nepatří?
 - a. předjaří
 - b. podletí
 - c. předletí
10. Jak se jmenuje spolek, který organizuje soutěž Zlatá včela?
 - a. Český svaz ochránců přírody

b. Český svaz včelařů

c. Český svaz filatelistů

Mikroskopování

Na prvním obrázku je část zadního křídla s háčky, které se během letu “zaháknou” do žlábků předního křídla, které je větší.

Kusadlo vidíme na druhé fotografii.

Na třetím obrázku vidíme část tykadla.

Poslední fotografie ukazuje včelu v menším zvětšení. Můžeme si všimnout výrazného ochlupení včelího těla, které jí výrazně pomáhá sbírat pyl.

Skrývačky

1. Máme doma kocoura.
2. Dnes jsme měli smažený řízek.
3. V kabinetu zeměpisu byly položené mappy,
letáky a atlasy.
4. Sto vos kroužilo kolem úlu.
5. Dal jsem mámě ledovou tříšť.

Rostlina na fotografii

Na fotografii je pámelník. Je to keř, který je zdrojem nektaru i pylu od léta do podzimu.

Včelařské pomůcky - spojovalka

pylochyť		zamezení pohybu matky mezi nástavky
medomet		“sundávání” víček z medných buněk
mateří mřížka		odlepování rámků od nástavku
klíčka na matku		odběr rouskového pylu
odvíčkovací vidlička		vznik dýmu ke “zklidnění” včel
kuřák		získávání medu
rozpěrák		oddělení matky od okolí

Včelařské pomůcky - přesmyčky

1. kukla
2. klobouk
3. kleště
4. rukavice
5. mezník
6. refraktometr
7. vypichovač pylu

Práce se včelstvem

Správných řešení může jistě být více. Uvedeme si zde pouze pohled autora.

1. U česů bývají včely strážkyně, které mají za úkol útočit na případné nebezpečí. Člověk otevírající úl ze strany, kde je česno, určitě takovým nebezpečím je. Proto správně otvíráme úl z boku nebo ze zadní strany.

2. Léčit bychom určitě neměli před medobraním. Léčiva by pak mohla být obsažena v medu.
3. V roce 2019 se včelí matky značily zelenou barvou.
4. Včelí čich je velmi rozvinutý. Vůně parfémů může u včel přivodit útočení na navoněného člověka.
5. Při přelarování se přidávají maximálně dvoudenní larvičky, aby mohly být správně krmeny pouze mateří kašičkou.
6. V rámci boje proti roztoči varroa destructor se doporučuje vyřezávat trubčí plod. Vzhledem k jeho delšímu vývoji mají trubce roztoči raději.

Včelařské pomůcky - poznávačka

Na první fotografii je pylochyt.

Na druhé fotografii je přístroj na měření obsahu vody v medu. Funguje na stejném principu jako hustoměry kapalin.

Na třetí fotografii je výkluz.